

Trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu Sözleşmeye katılmamız hakkında kanun lâiyhası ve Hariciye, Münakalât ve Çalışma encümenleri mazbataları (1/159)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 671/615

21 . II . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu sözleşmeye katılmamız hakkında Çalışma Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 7 . II . 1958 tarihinde kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibe ve ilişigiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

İlişik olarak sunulan Sözleşme trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine mütaallik olup Hükümetimizin de üyesi bulunduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Konferansının 1921 de Cenevre'deki üçüncü toplantısında kabul edilmiş ve o tarihten beri : Arjantin, Avusturya, Belçika, Beyaz Rusya, Birmanya, Bulgaristan, Çin, Danimarka, Fas, Federal Almanya, Finlândiya, Fransa, Gana, Hindistan, Holânda, İngiltere, İrlânda, İspanya, İsveç, İtalya, İzlanda, Japonya, Kanada, Kolombiya, Küba, Lüksemburg, Macaristan, Nikaragua, Norveç, Pakistan, Polonya, Romanya, Rusya, Seylân, Şili, Ukrayna, Uruguay, Yunanistan, Yugoslavya hükümetleri tarafından tasdik edilmiştir.

Bilindiği gibi her memlekette çalışma şartlarının ıslahını milletlerarasında anlaşma ve iş birliği ile gerçekleştirmek gayesini güden Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının konferanslarında kabul edilen ve üye devletlerin tasdikine sunulmak suretiyle milletlerarası bir nizam olarak yürürlüğe giren sözleşmeler, bir taraftan çalışma mevzularında milletlerarası bir ahenk ve yeknesaklık temin etmekte diğer taraftan en ileri anlayışla tatbikatın yürütülmesini sağlamaktadır. Bu maksatla ve mevzuatımızın umumi prensipleri ile ahenktar olması bakımından ilişik olarak sunulan trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesinin uygun olacağı mütalâa edilmektedir.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/159

Karar No. 34

29 . V . 1958

Yüksek Reisliğe

Trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tespitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu Sözleşmeye katılmamız hakkında kanun lâyihası, ilgili hükümet temsilcilerinin huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Gerek esbabı mucibe lâyihasında zikredilen hususlar ve gerekse hükümet temsilcilerinin verdikleri izahat encümenimizce de uygun mütalâa edildiğinden lâyiha aynen kabul edildi.

Havalesi gereğince Münakalât Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Hariciye En. Reisi

M. M.

İzmir

Kastamonu

Adana

M. Çavuşoğlu

B. Aktaş

H. Eroğlu

Bursa

Y. Teksel

Gaziantep

A. Ocak

İstanbul

F. Ulaş

Konya

H. R. Atademir

Mardin

A. Uras

Çorum

S. Baran

Giresun

H. Bozbağ

İzmir

N. Pınar

Manisa

H. Bayur

Muğla

N. Özsan

Çorum

K. Terzioğlu

Giresun

M. Şener

İzmir

İ. Sipahioğlu

Mardin

V. Dizdaroğlu

Nevşehir

M. H. Ürgüblü

İmzada bulunamadı

Sivas

Sivas

Sivas

N. Çubukçu

H. Değer

N. İter

İmzada bulunamadı

Sivas

Urfa

E. İmer

E. M. Karakurt

Münakalât Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Münakalât Encümeni

Esas No: 1/159

Karar No: 11

18 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Trimci ve ateşçi sıfatiyle gemilerde iş alacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu Sözleşmeye katılmamız hakkında kanun lâyihası, encümenimizde ilgili Vekâlet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet esbabı mucibesinde serd edilen hususlar encümenimizce de yerinde mütalâa edilerek kanun lâyihası aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Münakalât Encümeni Reisi

Bilecik

Y. Üresin

Kâtip

Balıkesir

M. İştin

İsparta

T. Tırlı

Niğde

İ. Güven

Mazbata M.

Afyon K.

R. Çerçel

Antalya

Sadık Erdem

İmzada bulunamadı

Niğde

A. Gürün

Zonguldak

H. Ulus

Muğla

Sadi Pekin

Çalışma Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Çalışma Encümeni

Esas No: 1/159

Karar No: 4 .

29 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Trimci ve ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine mütedair 15 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin tasdik edilmesi ve bu Sözleşmeye katılmamız hakkındaki kanun lâyihası, Hariciye ve Münakalât encümenleri mazbatalarıyla birlikte, Çalışma Ve-kâleti temsilcisi de hazır bulunduğu halde, encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasındaki mütalâalarla bahsi geçen encümenlerin mazbataları okunup Hükümet temsilcisinin verdiği izahat dinlendikten ve mevzuun umumu üzerinde görüşmeler yapıldıktan sonra Sözleşme metninin ve bu Sözleşmenin tasdikine mütedair kanun maddelerinin müzakeresine geçildi.

Sözleşme hükümleriyle mer'i mevzuatımız arasında mübayenet mevcudolmadığı ve ateşçilerle Trimeilerin de dâhil bulunduğu (makina sınıfı) hakkında 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Kanununun 2 nci maddesinin (D) fıkrasına istinaden hazırlanmış olup 24 . VII . 1954 tarih-

li ve 4/3435 sayılı Kararname ile meriyete vaz' edilmiş bulunan; «Gemiadamlarının yeterliği ve sayısı hakkında Nizamname» de Sözleşme esaslarına uygun hükümlerin sevk edilmiş bulunduğu tesbit edildi.

Kanun maddelerinin müzakeresi neticesinde, Hükümetçe teklif olunan maddelerin aynen kabulüne ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Riyaset Makamına saygı ile sunulur.

Çalışma Encümeni Reisi ve
bu mazbata muharriri

Bursa
N. Azak
Ankara
H. S. Erkut
Bingöl
S. Yıldız
Erzurum
O. Alihocagül

Kâtip
Sinob
N. Kuruoğlu
Ankara
İ. İnan
Bursa
R. Kıram
Giresun
D. Köymen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Trimci ve ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu Sözleşmeye katılmamız hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1921 de Cenevre'deki genel Konferansında kabul edilmiş olan trimci ve ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak hususunda Hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

7. II. 1958

Başvekil	Devlet Vekili ve
<i>A. Menderes</i>	Başvekil Yardımcısı
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>M. Kurbanoğlu</i>
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili
<i>E. Budakoğlu</i>	<i>E. Menderes</i>
Dahiliye Vekili ve	Hariciye Vekili
Hariciye V. V.	—————
<i>Dr. Namık Gedik</i>	Maarif Vekili
Maliye Vekili	<i>C. Yardımcı</i>
<i>H. Polatkan</i>	Ticaret Vekili
Nafia Vekili	<i>A. Aker</i>
<i>T. İleri</i>	Güm. ve İn. Vekili
Sih. ve İç. Mua. Vekili	<i>H. Hüsmen</i>
<i>Dr. L. Kırdar</i>	Münakalât Vekili
Ziraat Vekili	<i>F. Uçaner</i>
<i>N. Ökmen</i>	Sanayi Vekili
Çalışma Vekili	<i>S. Ağaoğlu</i>
<i>H. Erkmen</i>	İmar Vekili
Bas.-Yay. ve Turz. Vekili	<i>M. Berk</i>
<i>S. Yırcalı</i>	

TRİMCİ VE ATEŞÇİ SIFATIYLA GEMİLERDE İŞE ALINACAKLARIN, ASGARİ YAŞININ
TESBİTİNE DAİR 15 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vâkı dâvet üzerine, 25 Ekim 1921 tarihinde Cenevre'de yapılan, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının üçüncü toplantısında :

Toplantı gündeminin sekizinci maddesini teşkil eden 18 yaşından aşağı bilûmum şahısların trimci ve ateşçi sifatiyle gemilerde işe alınmalarının menine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin milletlerarası bir sözleşme şeklinde kaleme alınmasına,

Karar verildikten sonra, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümlerine uygun olarak, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerince tasdik edilmek üzere, trimci ve ateşçilerin asgari yaş haddine dair 1921 tarihli Sözleşme adını alacak olan aşağıdaki Sözleşme kabul edilmiştir :

Madde — 1

İşbu Sözleşmenin tatbikatı bakımından «Gemi» tâbiri, harb gemileri müstesna, denizde sefer yapan büyük, küçük, ne olursa olsun, hususi mülkiyete veya âmme mülkiyetine ait bilûmum gemileri ifade eder.

Madde — 2

18 yaşından aşağı kimseler, trimci veya ateşçi sifatiyle, gemilerde çalıştırılmaz.

Madde — 3

İkinci madde hükümleri :

a) Âmme makamlarınca tasvibedilmek ve onların murakabesi altında bulunmak şartıyla, mektep gemilerinde genç yaşta kimseler tarafından görülen işlerde;

b) Esas kuvvei muharrekesi buhar kuvveti olmayan gemilerdeki işlerde;

c) Japonya veya Hindistan'da en ziyade temsil kabiliyetini haiz işçi ve iş veren teşekkülleri ile istişare edilerek hazırlanacak nizamnamelerdeki kayıtlar mahfuz kalmak şartıyla, munhasıran bu memleketlerin sahillerinde sefer yapan gemilerde çalıştırılacak olan ve bedeni kabiliyetlerinin müsaidolduğu tıbbi bir muayene neticesinde kabul edilmiş bulunan en az 16 yaşındaki kimselerin yaptığı işlerde,

tatbik edilmeyecektir.

Madde — 4

Bir limanda bir trimci veya ateşçi almak mecburiyeti hâsıl olduğu takdirde, eğer oradaki bu sınıf işçiler arasında en az on sekiz yaşında işçi bulunması mümkün olamazsa on sekiz yaşından küçük fakat on altı yaşından büyük genç işçiler bu işlere alınabilirler. Böyle bir hal vukuunda, hizmetine ihtiyaç duyulan bir trimci veya ateşçinin yerine bu gençlerden iki kişinin işe alınması zaruridir.

Madde — 5

Bu Sözleşme hükümlerinin tatbikatının kontrolü imkânını temin sadedinde, her kaptan veya iş veren, gemide çalışan ve yaşları on sekizden küçük olan bu nevi şahısları doğum tarihleri ile birlikte gösteren bir kayıt defteri veya mürettebat listesi tutmakla mükelleftir.

Madde — 6.

Gemi mürettebatının iş mukaveleleri işbu Sözleşme hükümlerinin bir hulâsasını ihtiva edecektir.

Madde — 7.

İşbu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsüyle vaz'edilmiş şartlar dâhilinde, resmen tasdik edildiğini mübeyyin belgeler, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne gönderilecek ve tasdik keyfiyeti Umum Müdür tarafından tescil olunacaktır.

Madde — 8.

1. Bu Sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisinin tasdiki ve tasdikın Umum Müdür tarafından tescili ile meriyete girecektir.

2. Bu Sözleşme ancak Milletlerarası Çalışma Bürosunca tasdikleri tescil edilmiş olan üyeleri bağlar.

3. Bundan sonra Sözleşme, tasdik keyfiyetini Milletlerarası Çalışma Bürosuna tescil ettiren her üye hakkında, tescilin yapıldığı tarihte meriyete girecektir.

Madde — 9.

İşbu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisi tarafından tasdik edilmesi ve tasdikın Milletlerarası Çalışma Bürosunca tescili akabinde Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü durumu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının diğer üyeleri tarafından daha sonra bildirilmiş olan tasdiklere ait tesciller için de aynı şekilde tebligat yapılacaktır.

Madde — 10

Sözleşmeyi tasdik eden her üye 8 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddelerde yazılı hükümleri, en geç 1 Ocak 1924 tarihinden itibaren tatbik etmeyi ve bu hükümlerin tatbiki hususunda gerekli tedbirleri almayı taahhüdeder.

Madde — 11

İşbu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, Sözleşme hükümlerini, müstemlekelerde, idaresi veya himayesi altındaki ülkelerde Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 nci maddesi gereğince tatbik etmeyi taahhüdeder.

Madde — 12

Bu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne göndereceği ve bu müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescilin Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından ifasından bir sene sonra muteber olacaktır.

Madde — 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, en az 10 senede bir işbu Sözleşmenin tatbikatı hakkında genel konferansa bir rapor arz edecek ve icabettiği takdirde konferansın gündemine bu Sözleşmenin yeniden gözden geçirilmesi veya tadili ile ilgili meseleleri ithal edecektir.

Madde — 14

İşbu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.